

VI biologia;

Temat: Płazy – zwierzęta wodno- lądowe.

.Płazy – zmiennocieplne zwierzęta wodno-lądowe

Płazy są kręgowcami wodno-lądowymi, które wykazują przystosowania umożliwiające im życie w obu tych środowiskach. Występują na wszystkich kontynentach z wyjątkiem Antarktydy. Żyją na lądzie, np. w glebie, na drzewach, bądź w wodach słodkich. Nigdy nie pojawiają się w morzach i oceanach.

Płazy są zwierzętami **zmiennocieplnymi**, co oznacza, że temperatura ich ciała zależy od temperatury otoczenia.

Budowa płazów

Ze względu na obecność lub brak ogona płazy dzielimy na bezogonowe – żaby i ropuchy, i ogoniaste – traszki. Krajowi przedstawiciele tej gromady mają dwie pary kończyn wyposażonych w palce usprawniające poruszanie się po lądzie. Jeśli są spięte **błoną pławną**, ułatwiają pływanie. Kończyny są szeroko rozstawione na boki, co sprawia, że tułów pozostaje w kontakcie z podłożem i nadaje ruchom większości płazów charakterystyczną powolność i niezdarność.

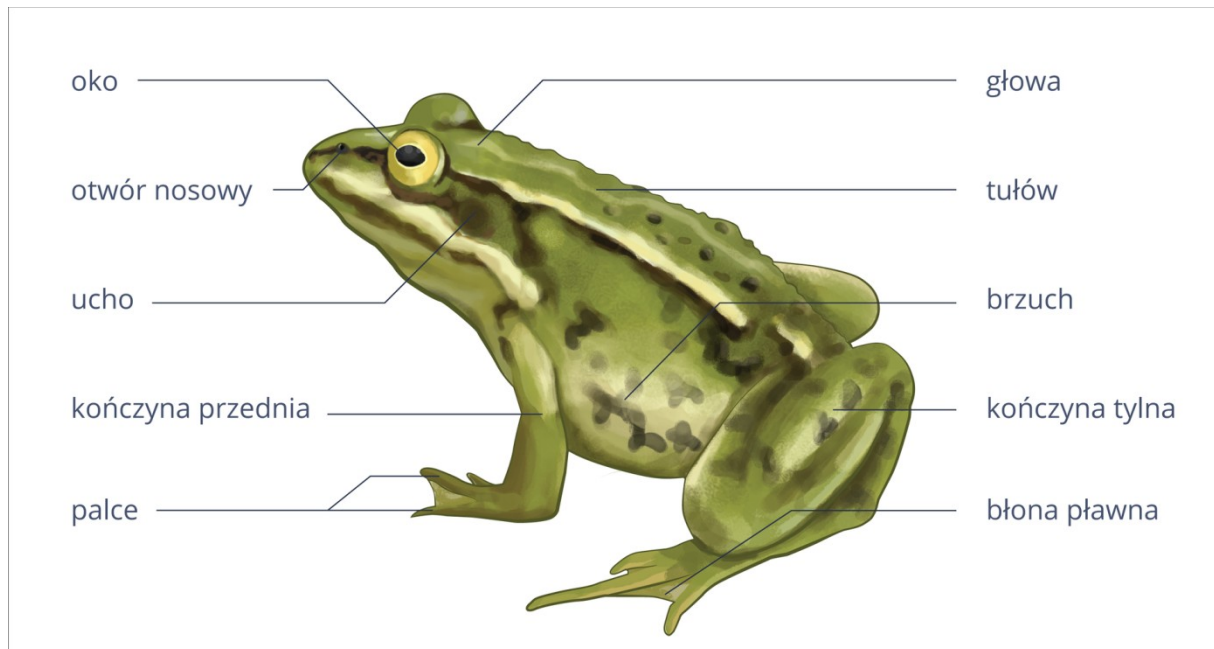
Wszystkie płazy posiadają **nagą**, pozbawioną łusek, cienką skórę. Jest ona silnie unaczyniona i wilgotna, co w znacznym stopniu wspomaga wymianę gazową. Warstwa śluzu chroni płazy przed wysychaniem na lądzie i ułatwia poruszanie się w wodzie, zmniejszając tarcie. U ropuch skóra wyposażona jest także w gruczoły jadowe

Odżywianie płazów

Wszystkie dorosłe płazy są drapieżnikami, które potrafią dostrzegać tylko ruchome obiekty. Żaby zwykle chwytają swoje ofiary za pomocą długiego, lepkiego języka. Niektóre organizmy łapią zdobycz, kłapiąc pyskiem, i połykają ją w całości. W skład diety większości rodzimych gatunków płazów wchodzi owady, ślimaki, pająki, dżdżownice oraz drobne skorupiaki. Pożywieniem ropuch i dużych żab mogą być także drobne kręgowce: inne płazy, gady, drobne gryzonie i pisklęta ptaków.

Odżywianie płazów

Wszystkie dorosłe płazy są drapieżnikami, które potrafią dostrzegać tylko ruchome obiekty. Żaby zwykle chwytają swoje ofiary za pomocą długiego, lepkiego języka. Niektóre organizmy łapią zdobycz, kłapiąc pyskiem, i połykają ją w całości. W skład diety większości rodzimych gatunków płazów wchodzi owady, ślimaki, pająki, dżdżownice oraz drobne skorupiaki. Pożywieniem ropuch i dużych żab mogą być także drobne kręgowce: inne płazy, gady, drobne gryzonie i pisklęta ptaków.

Rozmnażanie płazów

Płazy są zwierzętami rozzdzielno płciowymi, których rozmnażanie i rozwój zachodzi w wodzie. W okresie godowym (w Polsce od marca do czerwca) większość płazów podejmuje wędrówkę do najbliższego zbiornika wodnego.

Samica płaza składa do wody jaja otoczone galaretowatą substancją, tzw. [skrzek](#). Samiec, połączony z samicą w pozycji godowej, polewa je nasieniem. Do zapłodnienia dochodzi w wodzie. Po pewnym czasie z zapłodnionych jaj wylęgają się larwy zwane [kijankami](#). Różnią się one od postaci dorosłych: są roślinożerne, oddychają skrzelami, kształtem przypominają ryby – mają baryłkowaty tułów ze słabo wyodrębnioną głową. We wczesnych fazach rozwoju nie mają kończyn, posiadają natomiast długi ogon z fałdem skórny pełniącym funkcję płetwy. Podczas ok. 16 tygodni życia w wodzie przechodzą [metamorfozę](#), w czasie której rozwijają się kończyny i zanika ogon. Dochodzi także do przebudowy narządów wewnętrznych, np. skrzela zanikają, a wykształcają się płuca. Po przeobrażeniu w postać dorosłą większość płazów bezogonowych opuszcza środowisko wodne.

Podsumowanie

- Skóra płazów jest naga, cienka, delikatna i pokryta śluzem, dlatego podobnie jak płuca służy do pobierania tlenu i wydalania dwutlenku węgla.
- Płazy są kręgowcami zmiennocieplnymi, których formy dorosłe bytują zwykle w wilgotnych siedliskach na lądzie, a czas rozrodu spędzają w zbiornikach słodkowodnych.
- Rozwój płazów przebiega z przeobrażeniem. Występuje u nich postać larwalna oddychająca skrzelami, zwana kijanką.
- W Polsce występuje 18 gatunków płazów. Wszystkie objęte są całkowitą ochroną gatunkową.

Zadanie dla ucznia:

1. Napisz temat lekcji w zeszycie.
2. Narysuj żabę i strzałkami zaznacz jej części ciała.

Pozdrawiam. M.K.